

کتابخانه دستنویسهای پهلوی

د پوهشای ایرانی

۲۰

دستنویس ۹۰۵

یسا

و ترجمه پهلوی آن

بخش ۲

به کوشش

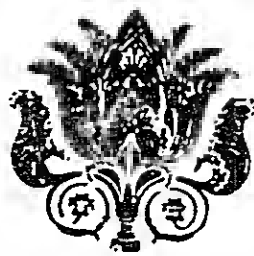
دکتر کخیرو جابا سپاسا

دکتر ماهیار نوآبی

با همکاری فنی

دکتر محمود طاووسی

دکتر بهرام فره‌وشی

از انتشارات

مؤسسه آسیائی «دانشگاه چکوسلوواکیا» شیراز

JR
PIR 166
M2.864y

V.2

C.1

۱۶۹۳۸۵

از این کتاب ۱۰۰۰ نسخه ، یکصد نسخه روی کاغذ شفاف رنگین و نهصد نسخه روی کاغذ سفید
در چاپخانه های مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران و شرکت چاپ اپنا کوتهران ، بچاپ رسید.
۲۵۳۵ شاهنشاهی

سرآغاز

اشارت دانشمندان فیلسوفانی چون ابوریحان بیرونی و محمد زکریا رازی و شیخ
سهروردی حکمت خسروانی و فلسفه ایرانی، تذکره پلینیوس رومی در باب استفاده هرمریوس یونانی
از کتابهای زرتشتی، مطالبی که در کتابهای قاهره استناد چون مروج الذهب، معجم التواریخ و
نامه هاشمیه بن بنی اسرائیل و احادیث اسلام آمده است، و جوهری که در تفهیم در نصیب
و تیسون و جندرشاپور، ترجمه هاربار مانده عربی از زبان پهلوی، پیدایش دانشمندان فیلسوفان
و اندیشه مندان بلند پایه اسر و دولان طلانی اسلام، یعنی دور از خلافت عباسیان، از
سرزمین، که شمار آنها از دانشمندان هر یک از کشورها اسلام دیگر و بلکه از همه آنها و هم بیشتر است.

وجود سگند نبشته مار مارچر بستان و پارس میانه و پارتی، نامه سینور اوستا، آثار بازمانده
مانویان به زبانهای پارسیک، پهلوانیک، سُغدی و ترکی و صینی و قبطی و کتابهای پهلوی (= پارسیک)
چند کتیبه که تاکنون کجایر مانده اند، همه دلالت بر وجود فرهنگ تمدنی بزرگ و درخشان، از دیرباز،
در زمین ایران بزرگ میکنند که بر پایه مار فلسفه ایرانی استوار میباشد.

علت هر چه باشد، سیاسی یا اقتصادی و یا اجتماعی یا تغییر خط و یا همه آنها با هم، مقدم این است
که بسیار از آثار مدون دوران ساسانی و آغاز دوران اسلام ایران از میان رفته است، و عددی که
که از دستبرد زمانه رهایی یافته اند در موزه ها و کتابخانه ها محترم اروپا و بیشتر در هندوستان و در کتابخانه
پارسیان نگاها در می شود. اینها میتوانند روشنگر زوایای ناشناخته تاریخ و فرهنگ کهن ما
باشند، و از این رو نگاها در روچاپ و انتشار آنها تشویق و تشنه اند به مقابله و تصحیح و ترجمه این گنجینه ها
که ما را به شناخت بیشتر زبان فارسی و عناصر آن در بیان مفاهیم یار میکنند، بر ما واجب است.
و باز از این رو بگویم که نگارنده و دو دانشمند و در جمیع استاد و دکترهای اروپایی رئیس مؤسسه آسیاتیک

دانشگاه پهلوی پشیماندا کرد که برابر بزرگداشت پنجاه سال شاهی نجبه دو دمان پهلوی شادی
روانم بنیان گذار آن پنجاه نسخه خط پهلوی را از سر مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی چاپ منتشر کنیم. این پشیمان
از دل و جان پذیرم.

این پنجاه جلد کتاب پهلوی و کتاب بارگاه رضا حدیه مائی است که در این آئین ملی برگزیده
پنجاه سال شاهی پهلوی را فروتنی به پیگاه شاهی آرمیر ریاست عالی دانشگاه پهلوی و علیا حضرت شهبانو فرح
ریاست عالی مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی تقدیم میشود.

فرهنگ مهر -
رئیس دانشگاه پهلوی

دبیاجہ

مؤتسہ آسیائی وابستہ بہ دانشگاہ پهلور اقطاعدارو کہ بزرگداشت
نچاہمین پارس شانشاہ دو دمان پهلور، مجموعہ اس، درنچاہ جلد، از دستنویسہا
پهلور دوستا و پڑوشہا اسرارینے چاپ کنند و بہ ہر دستداران فرہنگ و
ادب اسرار وقت بدیم دلو .

در تہا بہ نام سہروردی پانصد و سہ شانشاہ، در کور سحر از خدا
برجستہ رضا شاہ بزرگ بدین سہروردی و روز تا جگہ اسرار و سہروردی
۱۳۰۵ ہجری خورشیدی، میرفت، در انہنگام اندیشہ چاپ مجموعہ اسرار وقتین
پهلور یا دہو نچاہمین پارس شانشاہ پهلور اسرار خاطر مگر گشت و سپر این اندیشہ را
بائسیر دانشمند دانشگاہ پهلور جناب آقا و کتر فرہنگ مہر، کہ از شینفگان
فرہنگ اسرارند و از بایر شہناسانہم این فرہنگ کہن ہیکہ در ین نگردہ و
نمکنند، در میان گذشتہم تا اگر در این اندیشہ با ہم ہمدانہ باشند مراتب

به شرف عرض شهبانو فرہنگ پرور ایران، ریاست عالیہ مؤسسہ آسیا برسانند
 مگر اجازہ فرمایند تا مؤسسہ آسیائی بدیم کارشایستہ دست یازد.
 جناب آقا دکتر فرہنگیہ با پیشانی گشادہ و آغوش باز از این اندیشہ استقبال
 کردند و ملامت را بہ شرف عرض شهبانو بر ایران رساندند و دیر نگذشت کہ فرمان
 علیا حضرت شهبانو بدیم کارنیک شرف صدور یافت و بہ مؤسسہ آسیا ابلاغ شد.
 شورار استاد از مؤسسہ آسیا، بالہام از نام خاندانی، کہ جشن بزرگداشت
 شہنشاہ آریا، مردم ایران ارسال بگزار میکنند، چاپ کردن کتاب یا
 دستنویس ہا پہلو را در درجہ اول اہمیت قلمداد و کشور کہ در این پیش از ہر کشور دیگر بتواند
 بہ دستنویس ہا پہلو را دوستانی دست یافت کشور ہندوستان ہر چند بدجائہ
 ہوا گرم و نمناک آنجا با کتاب سازگانیت و کاغذ را زود کنندہ و تباہ مینار و دوبروسا،
 در فہرست کہ جمشید کاویں جی کاتراک بہ نام «گنجینہ ما شرقی» (ORIENTAL
 TREASURES) گرد آورده و بہ سال کچیرار و نہ صد و پیر و یک میلاد در دہرا دھند
 شہنشاہی

به چاپ رسانده است، از پیش از نگین اردو ستونیر ایرانی و هند نام برده که اکنون بر خور
از آنها از میان رفته است، و این، نه تنها بواسطه آب و هوای هندوستان بلکه به توجیه
و نادانی هم در نابجاء آنها بهره لبر داشتیم است. گرد آورنده فهرست یاد شده به نگارنده
این بطور می گفت: «سر لیس از چاپ آن فهرست کدام بخانه ارفا که خداوند آن صاحب
چندین دستنویس پهلوی و اوستا بخود من آنها را دیده و پرتو هید و نام آنها را در فهرست آورده، هم
خداوند خانه بجهان دیگر شش نامه توجیهی از کدبانو سر لغ دستنویسها را گرفتم، و در آنها از زره
دیندار و برادر آنکه مباد لبرک پاره ها را آنها زیر پاییقت و برادر و گناه بزرگ بشمار آید باب دریا سیر پهلوی
با این همه، هم اکنون، چندین صد دستنویس پهلوی و اوستا در هندوستان هست
که تقریباً همه از روی دستنویسها کهنه تر رونویس شده اند. بیشتر آنها روزگار از آن کتابخانه ها را
شخص به هم و رفته رفته به کتابخانه های عموم و مؤسسات راه یافته اند تا بیشتر و بهتر از آنها نگاه داشته
و کمتر در معرض نابجاء قرار گیرند. از این کتابخانه های متوالی کتابخانه مؤسسه شرقی کاما و کتابخانه
«نخست دستور، مهر جی رانا» رانا برد که صاحب مجموعه ها گرانبهائی از دستنویسها پهلوی و اوستا

پاره‌های دست‌نویس‌های نیز توسط شرق‌شناسان به کتابخانه‌های متحده اروپا رسیدند
که مهم‌ترین آنها مجموعه دست‌نویس‌های «استاد پیلوس» دوازده جلدی که پنهان است که توسط

شرق‌شناسان و مترجمان اروپا برده شد و جاشین اوکرستین سن - CHRISTEN
SEN آنها را چاپ کرد و بر آنها دیباچه نوشت. این کتابها اکنون بسیار کمیاب
و چند مجلد آن نایاب است.

برادرانجام دادیم فرمان، اردوستان و دانشم دستور کهنه و جاماسب استوار
بزرگ شهرمسیر و سر کتابخانه «مؤسسه شرقی کاما» یارخو استم تازیهات امناس کتابخانه‌های
«مؤسسه شرقی کاما» و نخست دستور مهر حرانا، اجازه عکسبرداری از دست‌نویس‌های پهلوی را بگیرد
و اگر نخواهد است نامش در دست‌نویس‌های از رزید دارند بر آنها بفرزاید، کارگرنش دست‌نویس‌ها برادر
عکسبرداری از رزید و سر و کله داشت تا آنچه را می‌خواست و می‌خواست براند بگردانید. این کار به دشوار انجام
گرفت چه دست‌نویس‌ها از طرف بهیات امناس کتابخانه‌ها و خاندان انکلساریا (که چند
دست‌نویس از این مجموعه متعلق به آنهاست) تنها به او سپرده شد، و وی، امانت‌داری را

پنج سفر بخود هموار ساخت باد و جامه دانش پر از کتاب به لیرا سنه آمد، سه ماه تمام از بام تا شام
 در چاپخانه مادر دانشگاه پهلوی شیراز و دانشگاه تهران گذراند و در همه جا با دستنویسها همراه بود
 من و جماعت از مؤسسه آسیا نیز همه جا با او همگام بودیم تا کار عکسبرداری سر و چند دستنویس
 بسیار رسید، دستور کنخیر و محبوب بود به میرزا که ما نیز از تطبیق عکسها با دستنویسها و رفع کمبود آنها
 در پی و سر به هندوستان رفتیم تا این مهم انجام شد. نامه سر نیز به پروفیسور آسموسن استاد دانشگاه کپنهاگ
 نوشتم مگر اجازه تجدید چاپ دستنویسها را کتابخانه کپنهاگ را از ناشر نخستین آنها - MUNKS

بگیرد، اجازه گرفته شد و نامه ما به چاپ رسید . GAARD

مؤسسه آسیا سپاس و درود فراوان خود را به پیشگاه شهبانو فرهنگ پرور که
 با فرمان خود این افتخار انصاف ساخت، تقدیم مروراد .
 از جناب آقا دکتر فرهنگ مهر سر دانشگاه پهلوی که در راه پیشرفت کار از هیچ یار
 معنوم و مادر دریغ نکرد و سپاسگزار هست .
 از دستور کنخیر و جاماسب آسا که بایار و در چاپ این مجموعه نجاه جلد مرئیور شد

سپاسگزار است .

از پر فسور آسموسن که اجازه چاپ مجموعه اوستا و پهلوی گینهاک به ما پیرو

او انجام یافت سپاسگزار است .

از دکتر بهرام فره شمر مدیر عامل اداره انتشارات دانشگاه تهران که چاپ کردن

بسیار و چند جلد از این مجموعه را در چاپخانه دانشگاه تهران پذیرفت و چاپ آنها با مشاوری

فزون تر شد سپاسگزار است .

از دکتر محمود طاهری که تطبیق و ویراستن و رلاستن هر صفحه از تمام این مجموعه بدست

و مر و با مشورت و راجع شد سپاسگزار است .

ماهیاری نوآبی

استاد و رئیس مؤسسه آسیائی

پیشگفتار

دستنویس د ۹۰ (D90) از کتابخانه ملافیروز است که در مؤسسه شرقی کاما در بمبئی نگهداری میشود. اندازه آن ۲۸، ۱۸×۳ سانتیمتر است و ۷۲۱ صفحه دارد که بر هر صفحه‌ای ۱۷ سطر نوشته شده است. جلد آن چرمی است و به تمامی فرسوده و خراب شده است.

این دستنویس متن بسیار درستی از یسنای اوستا را با ترجمه پهلوی آن در بردارد. جابجا یادداشت‌های با قلم سرخ و سیاه در حاشیه آن دیده میشود. دستورهای دینی آن نیز با قلم سرخ نوشته شده است. شرحی در آغاز کتاب آمده که ظاهراً "از روی نسخه‌ای که این دستنویس رونویسی از آن است نوشته شده است و پس از دستورهای مقدماتی دینی به پهلوی باز تکرار میشود و حکایت از این میکند که نویسنده آن هوشنگ سیاوخش شهریار بخت آفرید شهریار است که وی آن را از روی نسخه مهروان اسپندیار مهروان، و این مهروان از روی دستنویس ماه پناه آزاد مرد، و ماه پناه به نوبه خود از روی نسخه فرنبغ سروشیار، نوشته است. در صفحه ۵۹۹ در پایان‌های ۶۱ یسنایان نویسی آمده است که باز نام نویسنده (هوشنگ سیاوخش شهریار بخت آفرید شهریار و هرام خسرو شاه نوشیروان) را آشکار میسازد و تاریخ نوشتن آن یعنی روز باد (گوات) از ماه امرداد سال ۸۶۴ (= ۱۴۹۵ میلادی) را تعیین میکند.

از این دستنویس گلدنر در مقدمه^۱ اوستای خویش چاپ اشتوت گارت ۱۸۹۶، در ص XI و پس از آن، بنام Mf4 یاد کرده است. نیز نک. "ادبیات اوستائی" از همو در "مبانی فقه‌اللغه ایرانی"^۲ چاپ استراسبورگ ۱۸۹۶-۱۹۰۴ ص ۱۳-۱۴ و ترجمه انگلیسی آن از پ. ب. سنجانا در "مطالعات اوستا و پهلوی و پارسی باستان"^۳، استراسبورگ-لیپزیگ ۱۹۰۴ ص ۲۰-۲۱)

و باز وصف این دستنویس را وست درمبانی فقه‌اللفه ایرانی^۲ ص ۸۴ - ۸۵
 و دایار در "فهرست دستنویس‌های اوستا و پهلوی کتابخانه ملافیروز" (بمبئی ۱۹۱۷،
 ص ۵۳-۵۴) و "یستا و ویسپرد پهلوی" (بمبئی ۱۹۴۹ ص ۷-۸ داده‌اند، سنج، "کتابهای
 مقدس شرق"^۴ ۳۱، آکسفرد ۱۸۸۴ (چاپ دوم، دهلی ۱۹۶۴) ص ۱-۳۳۲.

ماهیار نوایی

Geldner: Prolegomena	(۱)
Grund. d. iran. Philol.	(۲)
P.B. Sanjana: Avesta, Pahlavi & Ancient Per-	(۳)
sian Studies.	
Sacred Books of the East.	(۴)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٢٦٠ هـ بمطابق ١٢٨٠ م
١٢٦١ هـ بمطابق ١٢٨١ م
١٢٦٢ هـ بمطابق ١٢٨٢ م
١٢٦٣ هـ بمطابق ١٢٨٣ م
١٢٦٤ هـ بمطابق ١٢٨٤ م
١٢٦٥ هـ بمطابق ١٢٨٥ م
١٢٦٦ هـ بمطابق ١٢٨٦ م
١٢٦٧ هـ بمطابق ١٢٨٧ م
١٢٦٨ هـ بمطابق ١٢٨٨ م
١٢٦٩ هـ بمطابق ١٢٨٩ م
١٢٧٠ هـ بمطابق ١٢٩٠ م
١٢٧١ هـ بمطابق ١٢٩١ م
١٢٧٢ هـ بمطابق ١٢٩٢ م
١٢٧٣ هـ بمطابق ١٢٩٣ م
١٢٧٤ هـ بمطابق ١٢٩٤ م
١٢٧٥ هـ بمطابق ١٢٩٥ م
١٢٧٦ هـ بمطابق ١٢٩٦ م
١٢٧٧ هـ بمطابق ١٢٩٧ م
١٢٧٨ هـ بمطابق ١٢٩٨ م
١٢٧٩ هـ بمطابق ١٢٩٩ م
١٢٨٠ هـ بمطابق ١٣٠٠ م

سند

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۳۳۳

1950-1951

பெரிய கட்டிடம்

विनायकानां स्वामी

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فصل دوم و سوم و چهارم و پنجم

[illegible]

[illegible]

ذوق: چای و قند و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...

تصنیف و تالیف

و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...
 و ... و ... و ...

[illegible][illegible]

[illegible]

۱۰) بنجی بزرگ کتب مسجد
۱۱) سردار سزاکو شید رانجا
۱۲) دست و رست و دنجی کرو
۱۳) راکه که بسیار دوراکه منی
۱۴) ناسو ۱۱ بنجی دوراکه بنجی

فقد قُتل

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ع ۱۲۱ و ۱۳۱ و ۱۴۱ و ۱۵۱ و ۱۶۱ و ۱۷۱ و ۱۸۱ و ۱۹۱ و ۲۰۱

سفر اول به قزوین و کربلا در سال ۱۳۰۵

۱۹۱۹ء تا ۱۹۲۱ء تک

ع ۱۸۱ سرسنگ و پتوا : انسان سچا ترو ۱۱۱ : ان ۱۸۱ سرسنگ

فصل اول در بیان احوال و حال

[illegible]

محمود محمودی سید سلطان سید ۱۶ و سوام ککوس

ملکوت لہذا راہی سرور سرور سرور سرور سرور سرور سرور سرور

اسماء علیہا السلام وسمیوا اولاداً وسمیوا سادات وسمیوا

۳۱ سوال ۱۳۱۳ الی ۱۳۱۵ الی ۱۳۱۷ الی ۱۳۱۹ الی ۱۳۲۱

الربيع للربيع والربيع للربيع والربيع للربيع

ولله اعلم بالصواب

اسم اسم يسمو ويد ل اولي نعمه لهوا و صرم و صرم

اِنَّ قَدَسَ سِرِّي - عَظَمَ عِلْمِي - وَاسْلَمَ دِينِي - لِي سَلَامٌ اَقْدَمَ

کامیاب و مستعد بنماید سر و قلم سید محمد

سر محمد علی احمد سرور - سید محمد علی - سرکار - ۱۵۱۱

فصل اول در بیان سیرت و عادت
 و بداند هر که او را شیار باشد و زهر میخواند و کار باشد

١٤١ کور ل ره لیسو ره ^{د لیسو ره} کس او یو اکو احم د الم نوم نو
 زوی و سید د سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٢ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٣ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٤ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٥ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٦ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٧ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٨ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٤٩ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٠ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥١ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٢ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٣ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٤ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٥ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٦ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٧ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٨ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٥٩ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ١٦٠ سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لیسر کوفه قنبر سر کوفه سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه. سیر کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 است کوفه سیر کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 سیر کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 در دند. کوفه. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه در دند. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه در دند. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه در دند. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه در دند. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر
 کوفه در دند. کوفه در دند. سیر کوفه در دند. سیر

[illegible]

م نل م ر و ن ت ن س ل ک ت ه ل ا ا ک و س ر ا ب م و ا ۵ س و س
 ن د د ن د ۱ س س ی ر ک د س س و ن ی ر ک س س د س و ن ی ر ک م ن د
 ی س ط ر ن ا س ر ی ر ک م ن د ی س ط ر د س ط ر م س ر ی ر ک م ن د ک د
 ی س ک س ر ی ر ک م ن د س ر ط ر ی س ی س ا س ر ی ر ک م ن د س ل ی ر
 ک م ن د ی ر ک ی ر ک م ن د د ا د س ل ی ر ی ر ک م ن د س ک س س ی ر م
 ن د ی ر ک ط س ر د س ک س و ن ی ر م ن د س س ط ر ی س د م س س و ن ی ر
 م ن د س س ی س ط ر ط و م ر س ل ی ر ک ک س ی و ن ی ر م ن د ی ر م ا ک د
 ا ی س ل ی ر ی ر ک ا س ط ر م س و ن ی ر ک ی س س س س ر ی ر ک م و م
 ن ل ی ر ی ر ک م ن د ف ل ی ر ی ر م س ل ی ر ک ن د د ا د ی ر م ن د
 س س ی ر ی ر ک س ی س ط ر ی ر ک س ی س ط ر ی ر ک م ن د ن د
 ن د س ل ی ر ا س ل ک ی ر ک ۵ ل ا س س ل س و ن ا ی س
 ق س ا ا ا ل ک و ن ی س و ن ی س و ا ل م و ن ی س و ا ق س ر م ا ق س و
 ا ک و ی ر ی ر س ر ا ک و ی ر ا ک و ی ر ا س ر ل ا ا ک و ا ک و ا ک و
 س و م س ا ر س ر ا س ل ا ر ا م س ر ا ا ک و ی ر ا س ر ل ی ر م
 ک و ی ر س ل ل م س و ن د س ر م س و ا س ر ک م س ر م س و ن د
 س ر ی س و و ا ن د س ق و ی ر ا ل ی ر ی ر م س ر ا ل ی ر ی ر ا س ر ا ی ر
 ا س ل ی ر م ا ک و ی ر م س و ک ت ر ا ف ی ر س ر ا س ل ا ر ا

[illegible]

[illegible]

سدره ط. ۴۴ یکساره لو سراسر سدره ط. ۴۵
 له اكد و سدره ط. ۴۶ و ارس كرس ۴۷ سدره ط. ۴۸
 اسدره ط. ۴۹ و سدره ط. ۵۰ و سدره ط. ۵۱ و سدره ط. ۵۲
 و سدره ط. ۵۳ و سدره ط. ۵۴ و سدره ط. ۵۵ و سدره ط. ۵۶
 و سدره ط. ۵۷ و سدره ط. ۵۸ و سدره ط. ۵۹ و سدره ط. ۶۰
 و سدره ط. ۶۱ و سدره ط. ۶۲ و سدره ط. ۶۳ و سدره ط. ۶۴
 و سدره ط. ۶۵ و سدره ط. ۶۶ و سدره ط. ۶۷ و سدره ط. ۶۸
 و سدره ط. ۶۹ و سدره ط. ۷۰ و سدره ط. ۷۱ و سدره ط. ۷۲
 و سدره ط. ۷۳ و سدره ط. ۷۴ و سدره ط. ۷۵ و سدره ط. ۷۶
 و سدره ط. ۷۷ و سدره ط. ۷۸ و سدره ط. ۷۹ و سدره ط. ۸۰
 و سدره ط. ۸۱ و سدره ط. ۸۲ و سدره ط. ۸۳ و سدره ط. ۸۴
 و سدره ط. ۸۵ و سدره ط. ۸۶ و سدره ط. ۸۷ و سدره ط. ۸۸
 و سدره ط. ۸۹ و سدره ط. ۹۰ و سدره ط. ۹۱ و سدره ط. ۹۲
 و سدره ط. ۹۳ و سدره ط. ۹۴ و سدره ط. ۹۵ و سدره ط. ۹۶
 و سدره ط. ۹۷ و سدره ط. ۹۸ و سدره ط. ۹۹ و سدره ط. ۱۰۰

[illegible]

[illegible]

سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس
 سید بن طاووس سید بن طاووس سید بن طاووس

[illegible]

[illegible]

MGAY NGN

[illegible]

ولسا ط. له اسد سلسله ط. ❀ كوت قس را را سر لک
 و سر کد اتر وید کلسر کد لورک له قلیله له اس را را را
 له اس را را را له اس را را را له قلیله تر را را کد له اس
 قس را را له اس را را را اس تر را را ❀ (کد ط. سید داسد)
 کلسر و سدر. ❀ اکلسر اس سر سر سر کد تر را را
 سلسله اس سلسله سر لک الکر و اس را را اس را را کد اس را را
 له لک سلسله اس سلسله کد سلسله ❀ (کد ط. سید داسد)
 سلسله داسد ط. قس سلسله سلسله داسد ط. ❀ اکلسر اس
 سلسله قس اس سلسله قس اس تر را را سلسله اس سلسله
 سر لک الکر و اس را را اس را را له کد سلسله اس را را
 اس را را سلسله اس را را اس را کد کد له کد سلسله اس
 له لک سلسله اس را و سلسله اس سلسله قس را را ❀
 (کد ط. کد داسد. ط. ط. داسد. ط. ط. داسد. ط. ط. داسد. ❀
 اکلسر اس را کد اس را اس سلسله اس را اس سلسله اس را
 تر را را سلسله اس سلسله اس را لک الکر و اس را را کد
 کد اس را لک اس را اس سلسله اس را قس را را اس را را سلسله
 سلسله قس سلسله سلسله سلسله سلسله اس را را ❀

[illegible]

السمر وند تج السمر کد ارشد اسرار سید هو
 سید وند الت سراج وند اسرار کلام اسرار
 وند سراج کلام اسرار ترش اسرار سراج هو
 کوئل اس کد اسرار سراج وند کسکس اس
 وند سراج کد کد اسرار وند اسرار کد اسرار
 اسرار وند سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج
سراج سراج سراج سراج سراج سراج

[illegible]

[illegible]

سرید ستره (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰) (۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰) (۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰) (۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰) (۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰) (۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰) (۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

[illegible]

[illegible]

Y..

طالع حسن است. طالع حسن است. طالع حسن است. طالع حسن است.
 انوار طالع حسن است. طالع حسن است. طالع حسن است. طالع حسن است.

7.2

22/11/19

۱. سید سلیمان ۶. فخر ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۲. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۳. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۴. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۵. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۷. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۸. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۹. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.
 ۱۰. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶. سید سلیمان ۶.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

I n t r o d u c t i o n

The codex D90 belongs to the Mulla Feroze Library in the K.R. Cama Oriental Institute, Bombay. The ms (28.3x18 cms) contains 721 pages written 17 lines to the page and is bound in brown leather covers which has completely given way in the binding.

It contains a very correct text of the entire Avesta Yasna with its Pahlavi version. There are occasional marginal notes in Persian in red and black ink. The ritual directions are also written in red ink.

The ms bears no colophon but gives a long colophon at the commencement, evidently copied from the original ms from which this is written. The colophon is repeated after the preparatory ritual instructions in Pahlavi. It reveals the name of the scribe, Hoshang Siavax Shehryar Baxtafrid Shehryar who reproduced from the copy of Meherwan Aspandiyar Meherwan who had written it from a copy of Mahpanah Azadmard who, in his turn, wrote from a copy of Farnbag Sroshyar. On p.599, at the end of Yasna Ha 61, appears another colophon which again gives the name of the scribe, Hoshang Siavax Shehryar Baxtafrid Shehryar Vahram Xusrowshah Noshirwan, and the date, day Vat (Gowad) month Amerdad, A.Y. 864 (=A.C. 1495).

The ms is designated Mf4 by Geldner in the Prolegomena to his Avesta, Stuttgart 1896, xisqq. See also his 'Awestalitteratur' in GirP, Strassburg 1896-1904, 13-4 (English translation in Avesta Pahlavi and Ancient Persian Studies...P.B. Sanjana, Strassburg/Leipzig 1904, 20-21). The ms has also been described by West, GirP, 84-5 and Dhabhar, Descriptive catalogue of the Avesta Pahlavi...mss in the Mulla Feroze Library, Bombay 1917, 53-4, and, Pahlavi Yasna and Visperad, Bombay 1949, 7-8. Cf. SBE 31, Oxford 1887 (Reprint: New Delhi 1964), 1-332.

Kaikhusroo M. JamaspAsa

Printed in Tehran by the Tehran University
Press & Inaco Co. Press,
1976.

The Pahlavi Codices and Iranian Researches

Manuscript D 90

YASNĀ

With its Pahlavi Translation

Part 2

Edited by :

Dastur Dr. Kh. M. Jamasp Asa

Professor Mahyar Nawabi

With the technical assistance of

Dr. M. Tavousi

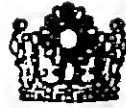
B. Faravashi

Published by the Asia Institute of Pahlavi University

20

Shiraz 1976

By Order of

Her Imperial Majesty Empress

Farah Pahlavi,

The Shahbanou of Iran

Patron of the Asia Institute.

